

ნ ი ა ნ ზ ი

ქართული
ხელოვნება

ჩაუდავებელი გიგანტი

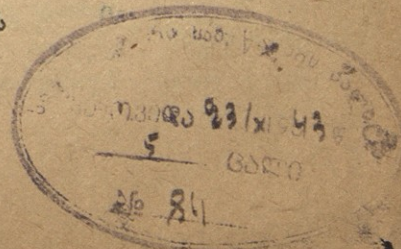
პოლონეთის არმიის სარდალი ანდრეი აგრცელს უსაფუძვლო ცნობებს, თითქოს გერმანელებმა აღმოსავლეთის ფრონტიდან ევროპაში გადაიყვანეს 50 დივიზია. მისი გიგანტური განცხადების მიზანია დაარწმუნოს საზოგადოებრივი აზრი თითქოს ამით მეორე ფრონტის გახსნის ამოცანა უკვე გადაწყვეტილია. მაგრამ გენერალი ანდრეი ისევე ჩაუღავედა ორაკულის როლში, როგორც ეს სიკორსკის ემართებოდა.

ნახ. ღონისა

ნილოსში რომ განიზანა
ვით არავფიქროს ორაკულის,
მხიარულმა წამოიწყო
მეის ჰანგები ორაკულის,

მაგრამ მაინც მის სტივრ-გულდას
ხიკორსკული სუნი უდის,
აყუბინებს და კონცერტი
მაინც აღარ გამოუდის.

— ლეიტენანტო, თქვენ მოცემული გქონდათ საბრძოლო დავალება, თქვენი ქვედანაყოფით ხუთი დასახლებული პუნქტი აგეღეთ. ზუსტად შეასრულეთ დავალება?
— ვერ მოვახერხეთ, ამხანაგო პოლკოვნიკო, სიზუსტის დაცვა, — ჩვენ სამოცდახუთი დასახლებული პუნქტი ავიღეთ.

აკიული შეხება

სტალინგრადისა და როსტოვის გერმანელების მიერ დაკარგვის შემდეგ, გებელსმა მთლიანად ამოწურა თავისი სიცრუის არსენალი. ხან ასე დაამტკიცა და ხან ისე, ხან იმნაირად იცრუა — ხან სხვანაირად — ეგებ როგორმე შეერბილებინა „ფიურერის“ გაბახება და გერმანიის არმიის საშინელი დამარცხება. არაფერი გამოვიდა. კაცად კი არა, მაიმუნადაც აღარავინ ჩააგდო.

მაშინ იოზეფ აპოლონმა წოწოლა შუბლზე სალოკი ბითი მიიღო და ღრმად ჩაფიქრდა:

— საოცარი ხანაა ჩვენი ხანა, — ფიქრობდა იგი, — იყო დრო და უბრალო სიცრუესაც კი გასაყალი ჰქონდა, — მაგალითად, რომ ვამბობდი: „ფიურერი ჰკვიანია“ მეთქი — ბევრს სჯეროდა. მაგრამ ამ წითელი არმიის გადაყიდვით, სიცრუის რთული ხელოვნებაც კი აღარ ფასობს. არც ელვისებური, არც ტოტალური მეოთხედი აღარ გადის, — თვით იეზუიტური ხერხებიც გაცვდა, ლილა გაუხუნდა, სხვა რაღაც ახალი უნდა გამოინახოს, სიცრუის შინაარსი ახალი ფორმით უნდა შეიმოსოს.

ამის შემდეგ გებელსმა ღრმად ამოიხენწა და წიგნების თაროს გააყოლა თვალი. იგი ერთ წიგნზე შეჩერდა. შეხერხადას „ათას ერთი ლამის“ ზღაპრების ლამაზ გამოცემას დააშტერდა.

— აი, აქ, ამ წიგნში არის რაღაც თავისებური, — რაღაც სხვანაირი, უფრო რბილი, შემპარავი მეოთხედი თხრობისა.

მან წიგნი გადმოიღო, გადაფურცლა, ჩაიკითხა, ჩათვალიერა, ჩაჯდა სავარძელში და, როგორც იტყვიან — კითხვის მორეცხი ჩაყურყუმალდა.

დრო კი არ ჩერდებოდა, გარბოდა.

არც წითელი არმია ჩერდებოდა. იგი სცემდა არიელთა ლაშქარს, ხოლო თავის მხრივ არც გერმანელთა ლაშქარი ჩერდებოდა, — იგიც... გარბოდა უკან, დასავლეთისკენ.

მშობლიური ქალაქები ათასობით, ათიათასობით დასახლებული პუნქტები უბრუნდებოდა ღვიძლ სამშობლოს.

დადგა ხარკოვის ჯერი.

გებელსთან საუბარზე გამოცხადდა მისი მეგობარი ჟურნალისტი.

— გთხოვთ გავგარკვეოთ ფონ-გებელს, როგორ დგას საკითხი, ნუ თუ ხარკოვსაც მისცემს ჩვენი უძლეველი არმია რუსებს?

გებელსმა წარბი შეიკრა.

— არასოდეს. მე სიტყვას გაძლევთ, რომ გერმანელები ხარკოვს არ მისცემენ რუსებს.

ჟურნალისტი წავიდა და მეორე დღეს გერმანიის პრესა კატეგორიულად ასახავდა გებელსის განცხადების ტონს.

მაგრამ ხარკოვი გმირული შტურმით აიღო წითელმა არმიამ და იგივე ჟურნალისტი ეწვია გებელსს.

— თქვენ ბრძანეთ, რომ ხარკოვს არ მივცემოთ, მაგრამ ხარკოვი უკვე აღებულია. როგორ გავიგოთ?

— ორი დღის შემდეგ მოდით და გიპასუხებთ, — მიუგო გებელსმა შეხერხადას სტილით.

— კეთილი, ფონ-გებელს, მაგრამ როგორ იქნება ტაგანროგის საკითხი?

— ტაგანროგს არავითარ შემთხვევაში არ მივცემთ რუსებს.

— ჟურნალისტი წავიდა. ორიოდ დღე გავიდა და ტაგანროგიც წავიდა... ოკუპანტების ხელიდან.

— თქვენ ბრძანეთ, რომ ტაგანროგს არ მივცემოთ, ის უკვე აიღეს წითელმა, — რას გვიპასუხებთ? — შეეკითხა კვლავ აუღენციაზე გამოცხადებული ჟურნალისტი გებელსს.

— ორი დღის შემდეგ მოდით და გიპასუხებთ, — მიუგო დაღვრემილმა გებელსმა.

— კეთილი, მაგრამ როგორ წარმოგიდგენიათ ბრიანსკის ბედი?

— ო, ბრიანსკს ერთი წუთითაც არ მივცემთ რუსებს. — კატეგორიულად განაცხადა გებელსმა.

ჟურნალისტი კვლავ წავიდა. ფაშისტურ პრესაში კვლავ გამოქვეყნდა გებელსის კატეგორიული განცხადება.

ბრიანსკის დაცემის შემდეგ იგივე აუღენცია, გებელსის იგივე პასუხი და სმოლენსკის შესახებ მიცემული ისეთივე შეკითხვა.

რა თქმა უნდა, პასუხიც ისეთივე.

და როცა სმოლენსკის დაცემის შემდეგ იგივე ჟურნალისტი იმავე შეკითხვებით გამოცხადდა გებელსთან და იგივე პასუხი მიიღო დიალოგი ასე გაგრძელდა:

— უკვე დროა ფონ-გებელს, მივიღო თქვენგან ოციოდე პასუხი.

— რის შესახებ ასე ბევრი პასუხები? — შეეკითხა მკვანედ გებელსი, დავეცილი შეხერხადა მადიდაზე დასდო და წოწოლა კოსროზე თმა გადაიღვსა.

შესახებ ხარკოვისა, ტაგანროგისა, ბრიანსკისა, მარიუპოლისა, სმოლენსკისა, ნოვოროსიისკისა, დონბასისა და საერთოდ უთვალავი ქალაქებისა და სოფლებისა.

— მაინც? — ცრუ გულუბრიყვობით შეეკითხა გებელსი.

— თქვენ ბრძანებდით, რომ გერმანელები მათ არავითარ შემთხვევაში არ მისცემენ რუსებს.

დიახ...

— კი, მაგრამ ფონ-გებელს...

— რა „მაგრამ“

— კი მაგრამ ის ქალაქები ხომ ახლა უკვე წითელი არმიის ხელშია?

— წითელი არმიის ხელშია.

— მაშ როგორღა გამოდის, ხომ გამოდის, რომ გერმანიის არმიამ ისინი მისცა რუსებს?

— არავითარ შემთხვევაში.

— მაშ?

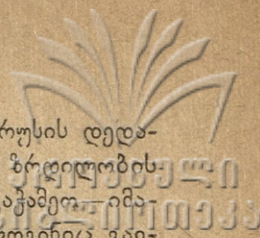
— რუსებმა თვითონ წაიღეს. გაძლევთ პატიოსან სიტყვას, რომ გერმანელებს არავითარი სურვილი არ ჰქონიათ მათი დათმობისა.

ჟურნალისტი სდუმდა. იგი უყურებდა როგორ ნერვიულად ფურცლავდა გებელსი შეხერხადას წიგნს, რომელსაც იგი ჰბამავს არიული ზღაპრების შეთხზვის მეთოდებში მაგრამ მაინც ვერაფერი გამოუღდის.

სდუმდა ჟურნალისტი და ფიქრობდა: — „რა ცრუა ეს არამზადა, რა ფანტასტურ ტყუილს მეუბნება!“

სცდებოდა ჟურნალისტი. გებელსმა ამჯერად ხალასი სიმართლე უთხრა, მკაცრი სინამდვილის მიერ ჩაგონებული — სიმართლე.

ფარსადანი

ზამთრიდან ზვებულებაში მყოფი პოდპოლკოვნიკი ფონ შპი. ლე დაბრუნდა თავის ნაწილში, რომელიც საბჭოთა კავშირის ფრონტზე იმყოფებოდა. მანქანიდან ჩამოხტომისას ფონ შპილეს მიეგება მისი ეფრეიტორი კურტ ხრიკი და უნტერ-ოფიცერი კარლ ჰაგენი.

— გვაქვს პატივი მოგახსენოთ ბატონო პოდპოლკოვნიკო, რომ ყველაფერი რიგზეა ჩვენს ნაწილში... — და ეფრეიტორი ხრიკი და უნტერ-ოფიცერი ჰაგენი გაეჭიმენ ფონშპილეს.

— დამიძახეთ ჩემს მხლებელს ბეგვერს, — ბრძანა პოდპოლკოვნიკმა.

— ბეგვერი დაიღუპა საუბედუროდ, ის ამ ზამთარს გარედ გაიყნა უცაბედო! — მოახსენეს მას.

— როგორ თუ უცაბედო?

— როგორ და... მოგვხსენებთ, მკენარების ამბავი: ის ძლიერ შეაწუხეს მკენარებმა... გაბრაზებულმა ველარ მოითმინა და რაკი ხელჩართული ბრძოლით ვერას გახდა, გადასწყვიტა დაეხოცა ისინი სიცივით. ამიტომ გავიდა გარეთ, გაიძრო ზედა ტანსაცმელი და დაჯდა ხის კუნძზე. წარმოიდგინეთ თვითონ ენახეთ გაყინული...

— ჰმ! სულელი! მაშ ლეიტენანტ შეარცერს დამიძახეთ.

— ოჰ! ისიც დაიღუპა ბატონო!

— როგორ?

— სკიერის ქვეშ!

— სკიერის ქვეშ?

— დიახ! რუსების ერთ სოფელში გამოვიარეთ, უკან გამოქცევისას და ერთ სახლში შემძვრალიყო. ოთახში სკიერი ენახა, შიგ ჩაეყო თავი წელამდე და რაღაცებს ეძებდა, ალბად ნივთებს. ამ დროს სახლის პატრონს—პარტიზანის ცოლს მიესწრო, სკიერი უცებ გადაეხურა მისთვის თავზე და ზედ დამჯდარიყო. დედაკაცი ისეთი მძიმე აღმოჩნდა, რომ საწყალ შეარცერს სკიერის სახურავი ველარ აეხადნა და სული იქვე განეტევებინა.

— თფუ!—მიადფურობა პოდპოლკოვნიკმა—კი მაგრამ სად არის კაპიტანი შტუბე? ან ობერეფრეიტორი ლეტკე?

— წარმოიდგინეთ სტუმრად ეწვიენ ისინი ერთ რუსის დედაკაცს, ხომ მოგვხსენებთ სახლში რაკი შესულიყვნენ ზრდილობის გულისათვის რევოლვერები ეშიშვლათ—კაი ვახშამი გვაქამოვო. იმასაც ბატი დაეკლა, ლუდი და არაყი მიერთმია, მერმე ლოგინიც გაეშალა და დაეძინებინა. მის მერმე აღარ გაუღვიძიათ. თურმე პარტიზანებს დაუმღერებიათ ნანა და... ხომ მოგვხსენებთ.

— როგორ? პარტიზანები კიდეც არიან?

— წარმოიდგინეთ, რომ ამ კვირაში არავინ მოუკლავთ პარტიზანებს.

— მაშ პარტიზანები მოსპობილი არიან?

— არა ბატონო პოდპოლკოვნიკო.

— მაშ ალბად ჩვენი ასეულისა ეშინიათ მათ.

— არც ეგ შეიძლება ითქვას.

— მაშ რატომ. თავს არ ესხმოდა ისინი ჩვენს ასეულს?

— იმიტომ ბატონო პოდპოლკოვნიკო, რომ ჩვენი ასეული უკვე მოსპეს მათ.

— უუჰ, მათი... მომართვით ჩემი თეთრი ცხენი, მე ასეთ პირობებში არ შემიძლია ვიბრძოლო, უნდა წავიდე შტაბში...

— ბოდიში ბატონო პოდპოლკოვნიკო, მაგრამ თქვენი თეთრი ცხენი ამ რამდენიმე დღის წინათ ცოტა შემოეჭამათ ჩვენს გადარჩენილ ჯარისკაცებს...

— რაო? დაუძახეთ დანარჩენ ჯარისკაცებს, მინდა მოველაპარაკო, მაგ საზიზღრობის შესახებ.

— დანარჩენებიც აქ გახლავართ ბატონო პოდპოლკოვნიკო: მე და ეფრეიტორი კურტ ხრიკი! გვაქვს პატივი მოგახსენოთ რომ მას შემდეგ, რაც ჩვენი ასეულიდან ჩვენლა გადავრჩით, ასეულში ცვლილება არაფერი მომხდარა და ყველაფერი თავის რიგზეა—უპატაკა სხაპასუხით უნტერ-ოფიცერმა—პოდპოლკოვნიკს.

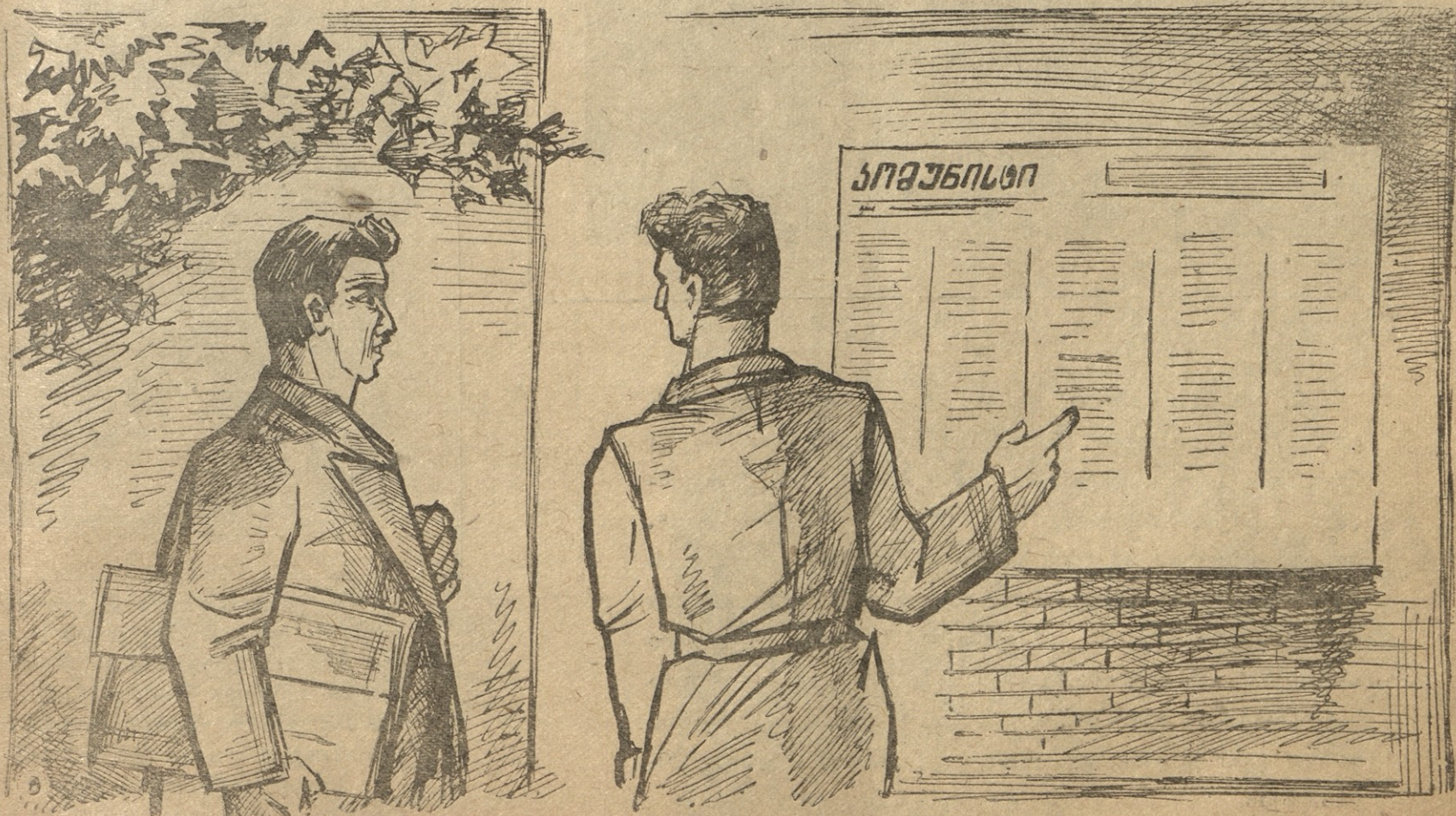
ლონ-პედრო

მიმართულება

„რუსეთის კამპანია იწვევს ყველა გერმანელი ჯარისკაცის განდევნას რუსეთის მიწა-წყლიდან“.

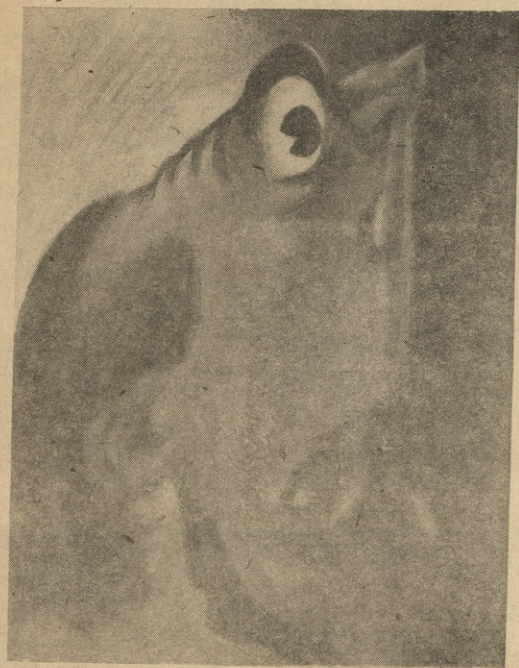
ნახ. გ. ისახვიზა.

(რუხველტის მიმართვიდან კონგრესისადმი)

— შენ ამბობ, პარტიული არ ვარო... მაინც რომელი მიმართულება მოგწონს?

— აი, ყველა ეს მიმართულებები, რომლებიც ახლო მომავალში მთლიანად გაანთავისუფლებენ ჩვენს მიწაწყალს გერმანელი დამპყრობლებისაგან.

1. დოქტორი იონ-გუბილი. ნიპოლეზ ბიბლიოთეკის ეკონომი, რომ დოქტორი ამ ნიპოლეზის ეკონომი, ეს შედეგში იქნებოდა, რადგან სიმ გრადივლიათ, მიწიუბური ან-დაბა „ქარალი, რომ ექიმი იყოს — თავის თავს უნამუსუდიათ“. დოქტორ-გუბილის სიბრუნს საშინელი სიჭარბე შეუბრძა, მის წიბოლს კისრებზე ყოველი მუწი ამურობდა საჭიროდ ჯარების მუწიკითსილმა მუწიკამ. განსადა მისი მცვიცება „ულისტორი მავდაცვას“ შესახებ, ლილა გაუხუნდა, გაუყვდა ცოცხლორის სიბრუნის გუდა, აღარ დარჩა განსაბრთში იონი დოქტორის. იგი იცა დგას ულდინჯიკ პიბაში და წრიბინებს, წრიბინებს, წრიბინებს.

2. ელერეკტორი აღილუ ჰილტონი. მისი ნამდვილი სასილვარი განსაღო „მეიულ გრუბორ“. მცირეაღილუაღილს აქარტონი „მეიულ გრუბორ“ ნიბნაგს ნაღუ ქოლეს, ამაღილ იყო რომ მან მალააბრის დროსვე გამოავლია სასილვარი. მის ნიპიკე, რად მუქი უნაქო მთავარ სარდლის პისტეკ ადღიდა, იგი განსაღილურში იღილთის დილარის თავისი ნამდვილი სასილვარი, მაგრამ მუქდინჯიკის არ იყოს, მან სიფყა „აღილუ ქოლეს“ შიბრე ვერ ამოადღო თავისი ისტორიიდან. შიბრედი, წიბოლმა არმამი მიღურის ეს თანდაყოლილი თავისუფალი მალაღ სა-მარტორ გამოამდგორა და მთელი კიდობრისი პიბაზე საღიბონსაღიბი განსადა, ამის გ-მთ აღილუ მიღურმა მიიღო აქ აღილუაღილს მთა, დგას იგი ამ პიბაში იმ მის თვალუბში აღარ განმისჯივის მთელი თანა-იყოსი. მისრანს მსოლთუ მინას მუქიკე მამიკეა ნამარტ-კლუბი, რიბორე მუქიკე მინას მამის მუქიკე, მთლი სასის ნამიკეა უსიფყად ჰიბან, ჰიბან რიბორე ექსილმა მამიკეაღილუ მერეა.

ტრეტი ტრეტი.

3. გუბიან ჰიბინგი. „გუბინის მარტის წერე-ლა“ — ასე უბნინა მიფსილად გუბინის მიფსილად მი-ნისტრის — ჰიბინგს. მისი გარეგნობა ყოველთვის ნამდვირად ამ მერქილული სასილვის სისწორის, განსაღიკე მუქიკეა ნამარტ-გუბინი-გასილული ვიქი უფრო მიფსილად გუბინის ცილთმად მიღურისაგან ნამდვილ ცრანსილ, რიბა აღილუაღილს — აღილუაღილს ვსღუ, რიბ სანამ მი ავადილის მინისტრი ვარ, გუბინის ცრანსილ მიღურის ვიბი „გუბინის არ დი-კუმა“. ვდგამ რიბ სიბრთლუ თქვას, მისი აღილუაღილს დიბან მი-რულუბლია; დღეს გუბინის ცრანსილად მარტის ვიბი რიბი ექიმა ყუმაბრის, ისინი ასთილთ. — ათას ცთნობილ ვიბი-ქიკა ყოველდღე საჭიროთა და მთავარი რიბი თვითმიღიანჯიკი-დან გუბინის ქალაქის და მიბასთარ ასტორიკე მიღურის სასილვარი მარტულთის. ჰიბინგი ინსილვარი მიბილ უფ-რის მიღეს და მისი განმარტილი სასილვარილთ ისეთ პიბის, რიბილუაღილს განმისაღილთ სასილვარილთი ლმობილი: „ჰიბი... ჰიბი... ჰიბი... მთურესლუ სარტულთისაგან“

ესტატე ტურაშვილი ომში წასვლამდე დიდი წარმადგენისა იყო თავის თავზე. სულ „მე და მე“ გაიძახდა. „მე მოვედი. მე ავდექი მე წავიდი. მე დავეჯექი. მე ეს ვარ...“ მოაბეზრა ყველას თავი თავისი ბაქოებით და ვინიცის რითი გათავდებოდა მისი მემოება, რომ წითელ ფლოტში არ გაეწვიათ. ფლოტში კი იმიტომ მოხვდა, რომ მიმღებ კომისიაში განაცხადა:

— მე ათი წელი მიცურავინა ზღვაში. ზღვის შვილი ვარ.

მართალია, ყოფილა ზღვაზე, მაგრამ მხოლოდ საბანაოდ.

ფლოტში რომ გამოცხადდა, მეთაურს პირველ საუბარშივე უთხრა:

— მე ისეთი ცურვა ვ-ცი შიგ შუაგულ შავზღვაში რომ ჩამავლოთ, ყვინთა-ყვინთვით ამოვალ ნაპირზე. ახალწვეულები სავარჯიშოთ გაიყვანეს. ესტატე ქვასავით ჩაიძირა. ამოათრეს და ძლიერ მოასულერეს, რადგან ეგონათ ხუმრობსო და გვიან მიეშველნენ.

მეორე დღეს სასროლეთში წაიყვანეს. გზაზე დაიტრახა: ოცდაათი პრიზი მაქვს სროლაში მიღებულიო. დააყენეს ფიტულის წინ და ერთიც ვერ მთარტყა.

გემი რომ საბრძოლო დავალებიდან დაბრუნდებოდა, ესტატე ნაპირზე გადმოვიდოდა და მოყვებოდა თავისებურად:

— მიდის ჩვენი გემი მტრის ზურგში დესანტის გადასასხმელად. მე ვანტაზე ვდგევარ. მე ვაკვირდები ნაპირს არ მივხეუთქოთ მეთქი. მე შავი ზღვის ნაპირები ისე ვიცი, როგორც ჩემი ხუთი თითი. მე გხედავ: კაპიტანი პირდაპირ წყალქვეშა კლდისაკენ მიდის. მე ავტეხე განგაში და მე გიხსენი გემი. მე რომ არ გყოფილიყავი დაილუპებოდა გემი.

— ალბათ ორდენზე წარგადგინეს, — უთხრეს ესტატეს.

— მე ორ ორდენზე წარმადგინეს ერთბაშად. ერთი სიფხიზისათვის და მეორე გემის გადარჩენისათვის, — სერიოზულად უპასუხა ესტატემ.

2

გადიოდა დრო. ესტატე თავისას არ იზლიდა. გემზე ყველას მოაბეზრა თავი. ერთხელ ესტატე მხვერავით გააგზავნეს ნაპირზე. დაბრუნებისას საოცარი ცნობა მოიტანა:

— მე გადავედი ნაპირზე. მე გავიარე მტრის ხაზი. მე აღმოვაჩინე 100 ტანკი, 200 ტყვიამფრქვევი და სამი პოლკი.

ესტატემ რა იცოდა, რომ დახვეწილად სხვაც იყო გაგზავნილი. როცა ესტატეს სიცრუე გამოაშვარავდა, გემის უფროსმა, კაპიტან-ლეიტენანტმა რიბაკოვმა, გამოიძახა და უთხრა:

— ახალ თანამდებობაზე უნდა დაგინიშნოთ წითელფლოტელი ტურაშვილი, დღეიდან თქვენ სამხარეთ-ულოში თეფშების მრეცხავად იქნებით. იცოდეთ, ეს სერიოზული საქმეა და აბა თქვენ იცით როგორც დაეფუფუნებოთ მას

ესტატე მოიღუშა, ბრძანება გაიმეორა და მოტრიალდა. მთელი თვე ასრულებდა ამ სამუშაოს ესტატე და ერთხელაც არ წამოცდენია:

— მე თეფშების მრეცხავი ვარ... მე სამხარეთ-ულოში უბრალო თანამშრომელი ვარ.

ორჯელ გასინჯა ესტატეს მუშაობა კაპიტან-ლეიტენანტმა და კმაყოფილი დარჩა. მადლობაც კი უთხრა, და შემდეგ დააწინაურა კიდევ.

3

მე ვიყავი ამ გემზე. ესტატეს წინათაც ვიცნობდი და როგორც კი შევხვდი, ვკითხე რას აკეთებ მეთქი. ესტატე ოდნავ გაწითლდა და მშვიდად მიასუხა:

— ჩვეულებრივი წითელფლოტელი გახლდით. ახლა დაწინაურებული ვარ. რასაც დამავალდებენ იმას ვაკეთებ...

კაპიტან-ლეიტენანტმა რიბაკოვმა კი, თავის სალონში სიცილით მითხრა:

— ბევრს ჰგონია, რომ წითელ არმიასა და ფლოტში მარტო სროლას ვასწავლით — ადამიანებს. რასაკვირველია, ეს ასე არაა. ჩვენ აქ იმისთვისაც ვზრუნავთ, რომ საბჭოთა მებრძოლი ქვემების ლულასავით სუფთა იყოს. ხომ იცით, თუ რამე ხინჯი მოედო ლულას, მიზანს ვერ მთარტყამ. ასეა ადამიანის ხასიათიც. სამამულო ომის მონაწილეს სუფთა გული უნდა ჰქონდეს. დიდი სკოლაა ჩვენი წითელი ფლოტი და წითელი არმია. ასე რომ ომში ყოფნას სროლა-გუგუნის გარდა მეორე მხარეც აქვს. თქვენ ეს დაინახეთ ესტატე ტურაშვილის მაგალითზე... ახლა მან ცურვაც იცის, სროლაც იცის და ისიც იცის თუ როგორი უნდა იყოს საბჭოთა ადამიანი...

მე მადლობა გადაუხადე ამ. რიბაკოვს, რომ ომის მეორე მხარე ასე ჰკვიანურად გამოუყენებია.

როლიონ მოკმია

„კოვოდილიდან“

რუმინულ ღუქანში.

გერმანელ ობიგატელებს ყუბებს უძე-დავდნენ, თითქოს „ფიურერის“ ინტუიცია ყოველგვარ მეცნიერებაზე უფრო ძლიერი იყოს და სასწაულების მხატვრად შეეძლოს

დაიჯერეს, უკეთ რომ ვთქვამთ „დაჯერდეს“ გერმანელი, რომ ამ ქვეყნით სიკეთისა ჰიტლერია მომტანელი,

თითქოს სწავლება საიდუმლოს, ჰერტს ათეულ საუკუნებს, თუმცა ათ წელზე მეტი არის, რაც ქვეყანა მას უყურებს,

მაგრამ მისგან სასწაული არ მოხდა და აღარ იქნა, მოლოდინში გერმანია

გოჯოხეთად გარდაიქმნა. დღეს დარწმუნდნენ და იციან სასწაული რომ არ ხდება, რომ ჰიტლერს ინტუიცია არ ჰქონია, არც ექნება,

რამდენი დაპირებანი მას უნდოდა უწერია... დღეს „გამტყდარ გოგბს“ მწუხარებით სტირიან და უცქერიან.

მუშხარა.

შეშუილი

ნახ. კ. ელისევისა „კოვოდილიდან“

— ხედავ ეს ძალი როგორ გასუქდა?
— მაშ რას იზამდა! უკვე რამდენიმე კვირაა, რაც მისი პატრონი სასადილოს დირექტორი გახდა.

კთული კომბინასია

ის შემოიჭრა ჩემს ოთახში გაოფლანებული და დიდად შეწუხებული:

— შენ, ვგონებ, გაქვს სიმონოვის ლექსების წიგნი?

— მაქვს. მერე რა?

— შეგიძლია დამითმო? მე კი, თუ შენ ძველ ფულებს აგროვებ შემიძლია მოგცე ბერძნული დრახმა. თუ მარკების კოლექციას აგროვებ — შემიძლია მოგცე გვადელუბა.

— სიმონოვის ლექსები რად გინდა?

— მე კი არ მინდა, ერთ ქალს უნდა.

— ჰო, გასაგებია.

— არა. შენთვის ეს გასაგები არაა. მე იმას არც კი ვიცნობ. ვიცი მხოლოდ რომ ის სიმონოვის ლექსებისათვის იძლევა ერთ ბანკა ბალლინჯოს საწამლავს.

— ბალლინჯოები გაწუხებენ?

— მე კი არა.. ხე-ტყის დამამზადებელ ტრესტის ბუღალტერს.

— ის შენი ბიძაა?

— არა, მაგრამ ის ერთ ბანკა ბალლინჯოს საწამლავისათვის იძლევა პატენტონის ფირფიტას: „გამშორდი, აღარ მიყვარხარ!“ მღერის ქალი...

— ...რომლისთვისაც?

— ...რომლისთვისაც მხატვის მოლარე მომცემს მე ორ ბილეთს პრემიერაზე.

— ...რომლებსაც?

— ...რომლებსაც მე გადაუცვლი სასტუმრო „მოსკოვის“ ლიუ-რიორ ქალს ერთ კოლოფ „ჩრდილოეთის პალმირებზე“. და აი სწორედ მე ის მჭირდება.

მ. ბრიკი

ბაკთან და ბაკვან შეხვედრები ომის დროს

1. პირველ ხანებში

I

შეხვედრებოდა მართა ბერტას, უამბობდა მომღიმარი:
— ფრაუ ბერტა, საბჭოეთის მიწებს იპყრობს ჩვენი ჯარი
— უკრაინის ქალაქებში შენ ხარკოვი აღბად იცი!
— როგორ არა, მე იქიდან ფეშქაშები მომდის ფრიცის.

II

— ფრაუ ბერტა ჩვენი ჯარი, როცა იპყრობს სოფელს, ქალაქს,
იცი რამდენს ბოჭავს ხორბალს, თაფლსა, ღვინოს, ქონს და
კარაქს?
გიჭამია თეთრი პური და კარაქი კრასნოდარის?
— როგორ არა, იქ ხომ ჩემი საშუალო ძმა კურტი არის.

III

— ფრაუ ბერტა, გაგიგია შენ სახელი სტალინგრადის?
თურმე იმ დიდ ქალაქიდან ინდოეთზე გზები გადის.
აბა მდიდარი ინდოეთში თუ გადვიდნენ არიელნი,
ფეშქაშები მაშინ ნახე, არ დავერებით ცარიელნი.
— უფროსი ძმა ჩემი ჰანსი ასე მწერდა, ფრაუ მართა,
ელოდეთ დიდ ფეშქაშებს, ვართო ინდოეთის კართან.

2. ბოლო ხანებში

I

— ფრაუ ბერტა, შენ გაიგე? ბრძანებაა ფიურერის:
სამ დღეს უნდა ჰგლოვდეს ყველა, ნულარავინ ნულარ მღერის!
სტალინგრადთან თურმე სულმთლად განადგურდა ჩვენი ჯარი,
ფრაუ ბერტა გვმართებს გლოვა, გვმართებს ტირილი და ზარი.
— ვიცი, მართა, უბრძანებოთ მმართველს ცრემლთა ღაბა-ღუბი,
რომ ვიტირო, უფროსი ძმა სტალინგრადთან დანაღუბი!

II

— ფრაუ ბერტა, ფრაუ ბერტა, ეს რამოგვდის არიელებს.
დახოცილი ჩვენი მკვდრები თურმე ჰფარვენ რუსთა ველებს.
კურსკისა და ორიოლის გაიგებდი ამბავს შენა,
საბჭოეთის ჯარმა ჩვენს ჯარს რა შავი დღე დააყენა!
— ვიცი ფრაუ, ყველა ვიცი, და ამიტომ მუდამ ვტირი.
საშუალო ძმა ჩემი კურტი იქ მოუკლავთ, განაწირი.

III

— ფრაუ ბერტა, ეს რა მოსდის ფიურერის ლაშქარს ნაქებს:
დღე ერთია და ათობით სთმობენ სოფლებს და ქალაქებს,
ალარ შერჩათ არც ხარკოვი, არც ბრიანსკი, არც პოლტავა,
კიევს მალე დასტოვებენ საქმე უფრო ცუდად წავა.
— მართა, ხსნას მე ალარ გზედავ, დავიღუპეთ უკვე ვიცი,
მე უმცროსი ძმაც მომიკლეს, მწყალობელი ჩემი ფრიცი.

მ. გრიგალიძე

უკრისტა შოკის

ისრაბი

ნახ. გ. ისაევისა

ცისფერი ტარაშის შესახებ

დონის ნაპირებზე გერმანელებმა
ააგეს სიმაგრეები, „ცისფერი ხა-
ზის“ სახელწოდებით.

გაზეთებიდან

ცისა ფერს, ლურჯსა ფერს
უწყეს მათ ტრუიალი,
მაგრამ ბედმა სხვაფერ
ისურვა ტრაალი.
როს დონზე წითელი
ხვირთი ახმაურდა, —
მყის ფრიცებს ლაქვარდი
ცაც გაუტრაურდათ.

კლიმატის მთავრობისგან

გერმანული პრესა ეხებოდა რა
ტამანის დიდ მნიშვნელობას, სხვა-
თა შორის აღნიშნავდა, რომ იქ
ციება იცისო.

ამტყიცებდნენ ციება —
ტაობიან ტამანში, —
თბილად უნდა ჩავიფუთოთ
აზოვის ზღვის სანაპირო.
მაგრამ შეცდნენ, რის ციება,
მათ ტამანთან ისე მისცხეს,
რომ აწ ველარ მოიჩვენეს
იქ მიცემულ მაღალ სიციხეს.

მომავალი

— რას ჩაფიქრებულხარ, ფრიც, ტყვედ
ჩაფარდნისა ხომ არ გეშინია?
— პირიქით... მე ის მაშინებს, ვაი თუ ვერ
მოვახერხო ტყვედ ჩაფარდნა და წითელარ-
მიელთა ტყვეის წერა გავხდე.

ქორტოევი

მარიონეტი
გიგლიოთი

ლაჟი კინტარაძე

ლაჟი შესცქერის უფროსს
და არ აშორებს თვალებს,
მწერი იუ ბუჟის ანლოს,
მას როგორ მიაკარებს.

ეგებ სურდო აქვს უფროსს,
ცხვირს აცემინებს ხშირად
უსურვოს ღვთის წყალობა,
ხოც არ უჯდებო ძვირად.

კინტარაძემ კარგად იცის
უფროსი ვის არ წყალობს, —
„შეუწყა“ შესაფერად,
რომ გული გაუხაროს.

რომ უფროსს სიტყვა უთხრას,
თუმცა ბლუჟუნებს ლაჟი,
„იმეგრემეტყულებს“ და ჰჭუხს, —
გაუბრწინდება სახე.

იცოდეთ, არ შეკადროთ,
რომ იგი არის ფლიდი,
იტყვის, — თქვენ მომაყენეთ,
შეურაცყოფა დიდი.

ფარანა მამამხატრი

უკონვის იამოკი

გამოცდილების საფუძველზე

ჰეინი — ჩვენი თვითმფრინავების რუ-
სების პოზიციებზე უკანასკნელი თავდასხმის
დროს იქ 65 ადგილას გაჩნდა ხანძარი.

ჰიტლერი — საიდან გაქვს ასეთი ზუსტი
ცნობები?

ჰეინი — გამოცდილებით ვიცი, რომ ჩვე-
ნი თვითმფრინავები, როცა იმათ ჩამოაგდე-
ბენ, კარგად იწვიან.

(„სამშობლო გვეძახის“)

მცირედი ნაწილი

— შენ წერ, ჰანს, რომ საბჭოთა თვით-
მფრინავებს ინტენსიური ციხელი შევაგებეთო.
ეს ხომ სიმართლე არაა, — ჩვენ არც ერთხელ
არ გაგვისროლია.

— მე რე რა, ჩვენი საწყობები ხომ იწო-
დნენ.

(„იერიშით მტერზე“)

დაუპყრავიდან

— ამხანაგო კაპიტანო, საბრძოლო ამო-
ცანა შევასრულე: მოვიყვანე „ენა“.

— ყოჩაღ! მაგრამ რატომ სდუმს ის?

— შიშისაგან ენა ჩაუვარდა.

(„იერიშით მტერზე“)

დანაკლისები ერთეულებში

ორი ინვალდი — გერმანიის არმიის ყოფი-
ლი ჯარისკაცები — ერთმანეთს შეხვდნენ ქუ-
ჩაში. საუბარი გამართეს:

— თქვენ, მაქს, დიდი დანაკლისი გქონ-
დათ რუსეთში?

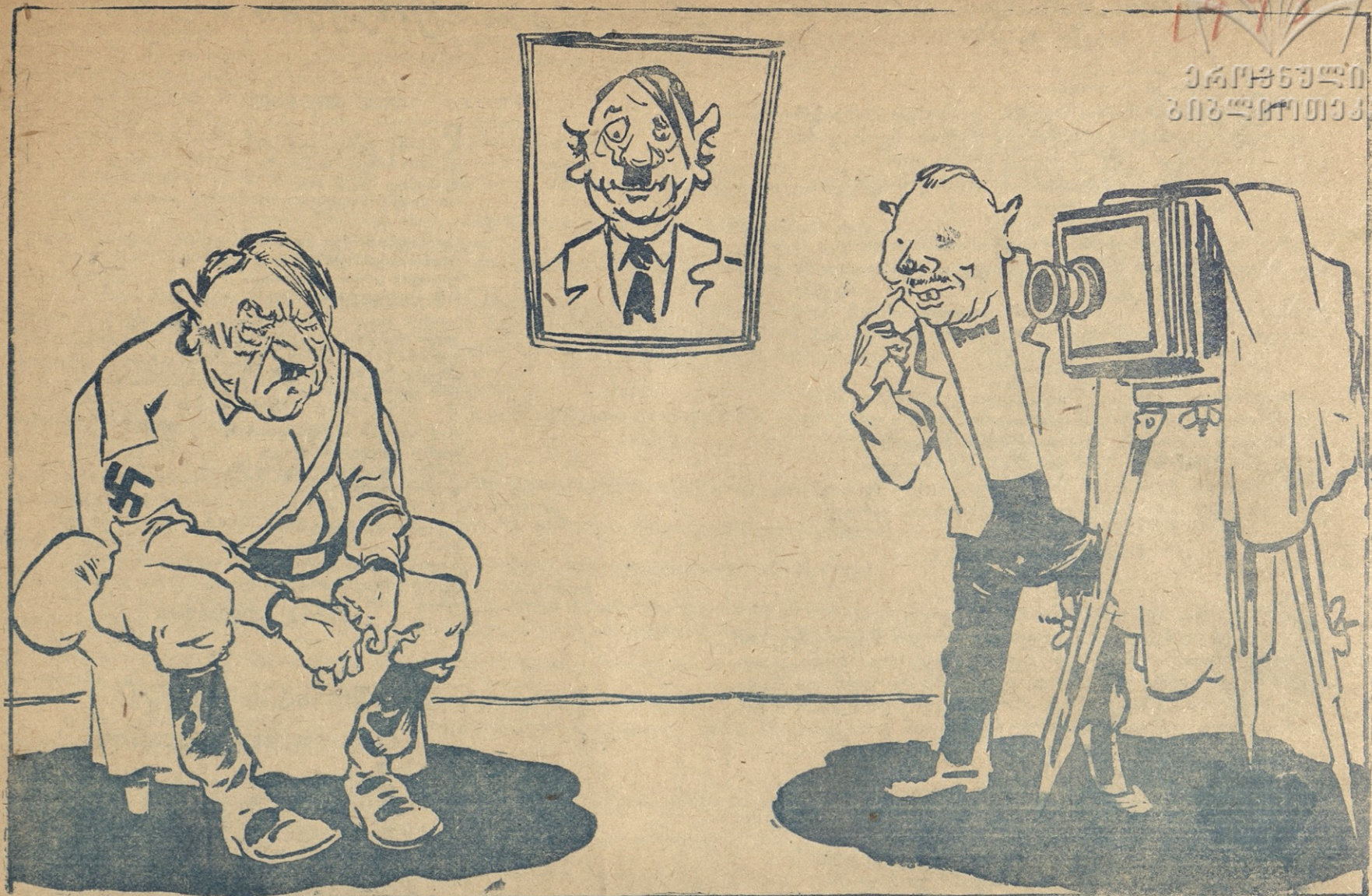
— დიდი არაფერი! რაღაც ერთეულები!
მე დავკარგე ერთი ფეხი, ეფრეიტორმა შმიტ-
მა ერთი თავი, მაიორ ფონ დრინკე — ერთი
პოლი, გენერალმა შტივერმა კი — ერთი და-
ვიზია.

(„საბრძოლო დროშა“)

რა პარის კუნაშული?

იტალიელი მოწაფე: კუნძული ეწოდება
ხმელეთის ნაწილს რომელიც გარს შემორტყმუ-
ლია... ინგლისის ავიაციით.

(„წინ სამშობლოსათვის“)

ფოტოგრაფი—ფიურერ! მიიღეთ მხიარული სახე!

ჰიტლერი—არ შემოძლია! ვერ ვახერხებ!

ფოტოგრაფი—მოახერხებთ ფიურერ, მხოლოდ ერთი წუთით დაივიწყეთ რომ თქვენი ჯარი განადგურდა სტალინგრადთან, რომ არიყლები გამორბიან საბჭოთა კავშირიდან, რომ გემუქრება მეორე ფრონტი...

მუხამბაზები

1. მუხამბაზი ბენიტო მუსოლინისა სამონოლოგოდ თქმული ფიურერისა წინა

რომ იცოდე ჩემი გულის ალები, გეფიცები, ადოლფ, შეგებრალეები! ტახტზე ვიჯექ მორქმითა და სვიანად, იტალია ხელში მეპყრო მთლიანად, მაგრამ, ვაი, თავი ველარ ვიხსენი, და საჯდომქვეშ ნიზადური ვიგრძენი, ეჰ, ტახტიდან გადმომაგდეს ცემითა, თვალთა უბე ამომივსეს ცრემლითა... ვაი, რა ვქნა, რა შარავზას ვეწვიო, გასაძრომი რომელ მხარეს ვეძიო? რომ იცოდე ჩემი გულის ალები, გეფიცები, ადოლფ, შეგებრალეები! სად წავიდე? სად ვიფარო ფარდები? ფაშისმს ვფიცავ, წყალში გადავარდები! ჩემი ყოფნა სიკვდილს უფრო ედრება, მოისმინე შენი ღუჩის ვედრება, გავბითურდი, ბენიტოზა წამიხდა, ჩემი თავი სატირალი გამიხდა, ვახ, ფიურერ, გენაცვალე უბეში, მკვდარსა მაინც შემეწიე ნუგეში! რომ იცოდე ჩემი გულის ალები, გეფიცები, ადოლფ, შეგებრალეები!..

2. აქა მეორე მუხამბაზი ფიურერისაგან ნათქვამი საპასუხოდ მუსოლინისა

ღუჩევ, მესმა შენი მწარე გოდება, ჩემებრ ცეცხლის და გენიის მოდება! ო, მეც დავრჩი ნაცემი და შიშველი, შენ გიშველო? მაგრამ მე ვინ მიშველის?! გახსოვს, ბენო, ჩვენთვის შლილი ბალები, ვსერირობდით ამაყნი და ლალები, გახსოვს ღუჩევ?... მაგრამ, ეჰ, ნუ ვიხსენებ, აქეთ-იქით მცემენ, ველარ ვისვენებ! ილეწება ჩემი ჯარი რჩეული, ასეთ დარტყმებს როდი ვიყავ ჩვეული. ახლა ვხედავ: ჩემი საქმე მემწარა და მივდივარ დაღმართ-დაღმართ მეც ჩქარა! ვხედავ, ღუჩე, ბედი არ გვიწერია, რადგან ეხლა ყველა ჩვენი მტერია! ბენიტო-ჯან, მითხარ განა არსი ვარ?— მეც შენსავით ბითური და თარსი ვარ! მეც ყველასგან შენებრ განაწირი ვარ, ფიურერსა ნუ მიწოდებ, ვირი ვარ! სად წავიდე ნაცემი და შიშველი, შენ გიშველო? მერე მე ვინ მიშველის?! ავი საქმე, ვახ, ბენიტო, მემწარა, და მივდივარ სამარისკენ მეც ჩქარა!..

სუბა ოდიშელი

სარედაქციო კომისია.

თბილისი. სატირიკო—უმორისტический журнал „Нианги“. რედაქციის მისამართი: ლენინის ქ. № 28. ტელ. 3-10-49

ხელმოწერილია დასაბეჭდათ 1943 წ. 14. X. ანხ. ლ. პ. ბერიას სახ. პოლიგრაფკომბინატი „კომუნისტი“, ლენინის ქ. № 28. გამოცემა № 33 ზეგ. № 1122. ჟგ 7373